

72872 - جوراب پوشیده و آب از جوراب عبور کرده و به پایش رسیده؛ آیا می تواند بر این جوراب مسح کند؟

سوال

من با حالت وضو جوراب به پا کرده بودم و در همین حین جورابم با آبی که کف دستشویی جمع شده بود خیس شد و خواستم از شیر بر آن آب بریزم زیرا بعضی وقت ها کف دستشویی مثلا به سبب ادرار غیر مسلمان ها نجس است و برای همین بر روی جورابم آب می ریزم تا مطمئن شوم که نجاست پاک شده است. آیا اجازه دارم که بر روی جورابم که با حالت وضو پوشیده ام مانند خف (موزه) مسح کنم و همان طور که گفتم بعد از ریختن آب روی جوراب، آب پاک به پوست پا رسیده؛ آیا در این حالت مسح بر جوراب جایز است یا خیر؟ و اگر جایز نیست نمازهای قبلی ام را چه کار کنم؟ چون من چند بار این کار را انجام داده ام.

پاسخ مفصل

اولا:

اصل این است که جوراب و آب پاک است و به مجرد شک، حکم بر نجاست آن نمی شود. پس تا وقتی که از رسیدن نجاست به جورابت مطمئن نشده ای دیگر نیازی نیست که تفتیش کنی و به پاک کردنش فکر کنی.

ثانیا:

رسیدن آب به پوست پا در اثنای پاک کردن جوراب مشکلی ایجاد نمی کند و شما تا وقتی که این جوراب را با وضو پوشیده اید، می توانید بر این جوراب مسح کنید.

علما در این باره اختلاف دارند که آیا در موزه (پاپوش) شرط است که مانع از رسیدن آب به پا شود یا خیر؟ برخی از آنان بر این رای هستند که اشکالی ندارد و این مذهب حنبلیان است. در «مطالب اولى النهی» (۱/۱۳۱) آمده است: «**شرط هفتم: امکان راه رفتن با موزه از نظر عرف، نه آن که مانع از رسیدن آب [به پوست پا] شود زیرا محل [شستن] فرض [در وضو] را پوشانده است و می توان در آن به راه رفتن ادامه داد.**»

برخی دیگر این را شرط دانسته اند و این مذهب شافعیان است. نووی . رحمه الله . در «المجموع» (۱/۵۳۱) می گوید: «آیا شرط است که موزه ضخیم باشد و مانع از نفوذ آب شود؟ در این دو وجه است که امام الحرمین و دیگران نقل کرده اند: یکی آن که: شرط است، پس اگر بافتنی باشد به طوری که اگر آب بر آن ریخته شود نفوذ کند، مسح بر آن جایز نخواهد بود.

و دوم آن که: شرط نیست، بلکه مسح جایز است اگر چه آب به آن نفوذ کند و این قول را امام الحرمین (جوینی) و غزالی برگزیده اند به دلیل آن که [قسمت فرض را] پوشانده است. و مذهب بر قول اول است، واللہ اعلم».

قول اول راجح و درست تر است زیرا دلیلی صحیح دال بر شرط بودن عدم نفوذ آب به جوراب وارد نشده، تا وقتی که جوراب نامیده می شود و مردم بر اساس عادت آن را می پوشند مسح کردن بر آن صحیح است.

واللہ اعلم